

متن پرسش

سلام و خدا قوت: با توجه به اصالت وجود و تشکیک همانطور که آیت الله جوادی در رَحِیقِ مَخْتوم چهار امر را در تشکیک معتبر می‌دانند: ۱. وحدت حقیقی معنای مشکک ۲. کثرت حقیقی چیزی که به تشکیک متصف می‌شود ۳. وحدت حقیقی محیط به کثرت و ساری در آن باشد واحاطه و سریان در آن مجازی نباشد بلکه حقیقی باشد ۴. کثرت حقیقی به نحو حقیقت منطوی در تحت آن واحد حقیقی باشد. سوال این است که ملاصدرا در اصالت وجود و به تبع تشکیک دقیقاً چه می‌گوید و بدنبال اثبات چیست؟ یک وجود اصیل سریانی یعنی یک حقیقت و وجود اصیل مطلق مرسل که هاضم همه کثرات است و تمام کثرات درون آن ظهور می‌کند حال یا به نحو نشان که بشود کثرت طولی یا به نحو مثلاً حیثیت تقییدیه نفادیه که بشود کثرت عرضی این معنای تشکیک بر مبنای اصالت وجود است که مساوق تشکیک در ظهورات و نفس رحمانی عرفان است که ملاصدرا در اصل وجود مطرح کردند؟ - یا اینکه منظور از اصالت وجود و تشکیک وجود ملاصدرا، وجودات اصیل ممتاز (نه یک وجود سریانی اصیل) در کنار هم یا به نحو طولی و یا عرضی باشند که حالا یک وحدت سنخی خارجی هم برایش فرض کنیم. اگر منظور دومی است آیا با تصویر اینچنینی ما قائل به تباین وجودات نشدیم؟ چون هر وجود را اصیل و ممتاز دانستیم. و آیا تصویر اول اشکالی دارد و مردود است؟ با تشکر

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: در تشکیک وجود در عین ذاتی بودن آن تشکیک به همان معنای «دانِ فی عُلوّه، عالِ فی دُنُوّه» که در هر موطنی وجود است که در هویت آن موطن به ظهور می‌آید؛ به این نکته هم فکر کنید که تشکیک در ظهور است یعنی این وجود مطلق است که در صحنه‌ای حاضر است در عین ظهوری خاص نسبت به کسی که در آن موطن با «وجود» مواجه می‌شود. موفق باشید